

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Z.**, bývajúcej v D., zastúpenej JUDr. M., advokátkou so sídlom v K., proti žalovanej **O.**, so sídlom v G., IČO: X., zastúpenej JUDr. M., advokátom so sídlom v G., **o zaplatenie 793,33 € (23 900 Sk)** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 6 C 84/2004, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. februára 2007 sp. zn. 5 Co 205/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 14. februára 2007 sp. zn. 5 Co 205/2006 a rozsudok Okresného súdu Rožňava zo 16. februára 2006 č.k. 6 C 84/2004-94; vec vracia Okresnému súde Rožňava na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava rozsudkom zo 16. februára 2006 č.k. 6 C 84/2004-94 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť jej do 3 dní 23 900 Sk spolu s úrokom z omeškania. Účastníkom ani štátu nepriznal náhradu trov konania. Na základe zisteného skutkového stavu ustálil, že žalobkyňa sa neopodstatnene domáha doplatku mzdy. Nepreukázala totiž získanie výnimky z hľadiska kvalifikačného predpokladu pre platové zaradenie v zmysle platového dekrétu vydaného jej bývalým zamestnávateľom – Okresným úradom, odborom školstva, mládeže a telesnej kultúry dňa 31. augusta 2001 a z hľadiska nariadenia vlády č. 111/2002 Z.z., ktorým sa ustanovujú katalógy pracovnej činnosti vo verejnej službe, prípadne nariadenia vlády č. 249/92 Zb. o platových pomeroch zamestnancov v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch. Z toho dôvodu ani v zmysle § 55 ods. 1 zákona č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe nemala byť v jej prípade zachovaná žiadna výnimka. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 150 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 14. februára 2007 sp. zn. 5 Co 205/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3 dní 23 900 Sk spolu s 15,5 % úrokom z omeškania od 1. mája 2003 do zaplattenia. Rozhodol tiež o náhrade trov konania. Na odôvodnenie zmeny rozsudku súdu prvého stupňa poukázal na § 220 O.s.p. a uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne vychádzal z posudku znalca z odboru ekonómia a manažment I., ktorý nemá atribút procesne prípustného a relevantného dôkazného prostriedku, lebo súd v danom prípade neprípustne uložil znalcovi zistiť skutkový stav veci, posudok vyhodnocuje aj právnu stránku veci a má aj iné jeho nedostatky. Odvolací súd po výpočte právnych predpisov, z ktorých v konaní vychádzal (nariadenie vlády č. 249/1992 Zb., zákon č. 313/2001 Z.z., nariadenie vlády č. 111/2002 Z.z.) a vymenovaní listinných dôkazov (najmä oznámení a stanovísk Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstva školstva Slovenskej republiky, metodického pokynu Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 865/2002/12 a platového dekrétu z 31. augusta 2001) označil za nesprávny záver súdu prvého stupňa, že žalobkyňa nepreukázala získanie (zachovanie) výnimky z kvalifikačného predpokladu pre jej platové zaradenie. Z jej platového dekrétu z 31. augusta 2001 vyplýva, že bola s účinnosťou od 1. septembra 2001 zaradená do 8. tarifnej triedy a 8. platového stupňa a bol jej stanovený tarifný plat 9 310 Sk. Pri určení tarifného platu žalobkyne do 31. marca 2002 sa vychádzalo z toho, že spĺňa kvalifikačný predpoklad vysokoškolského vzdelania (inak by jej nemohol byť priznaný tarifný plat v 8. platovej triede). Odvolací súd za správny nepovažoval ani záver súdu prvého stupňa, že v danom stupni vzdelania (stredné vzdelanie pedagogické) a s prihliadnutím na celkovú prax mohla byť žalobkyňa zaradená do 9. platovej triedy stupnice platových taríf podľa platových tried a platových stupňov v zmysle vládneho nariadenia č. 249/1992 Zb. iba ak by jej pracovisko (materská škôlka) bolo zaradené do sústavy predškolských zariadení s osobitnou charakteristikou špeciálnych materských škôl, v ktorých sú uplatňované aj špecifické diagnostické metódy. Žalobkyňa mala byť správne zaradená do 9. platovej triedy a 9. platového stupňa (príloha 7 zákona č. 313/2001 Z.z. v znení do 31. júla 2003), od 1. apríla 2002 do 31. júla 2003 mal byť jej tarifný plat 11 540 Sk mesačne, od 1. augusta 2003 do 31. decembra 2003 mal byť jej tarifný plat 12 120 Sk mesačne a od 1. januára 2004 do 31. mája 2004 mal byť jej tarifný plat 12 970 Sk. Vzhľadom na to, že sa žalobou domáhala zaplattenia iba 23 900 Sk, nemohol súd, viazaný jej žalobným návrhom, túto výšku prekročiť. Keďže sa žalovaná s plnením uvedenej sumy dostala do omeškania, priznal žalobkyni aj úrok z omeškania.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázala na to, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa bez toho, aby vykonal dokazovanie. S vecou sa vyporiadal iba tak, že dokazovanie súdu prvého stupňa „znehodnotil“, avšak nenahradil ho ničím iným, iba svojimi názormi a rozborom rôznych príkladov a právnej úpravy vzťahujúcej sa na obdobné prípady. Nepovažoval pritom ale za potrebné vykonať dokazovanie na zistenie rozhodujúcej otázky – aké práce žalobkyňa v materskej škole skutočne vykonávala. Až na základe toho mohol posúdiť, aký plat jej patril, lebo ten sa vždy vypláca za skutočne vykonávanú prácu a nie za takú činnosť, ktorú zamestnávateľ ani neprevádzkuje. Pokiaľ odvolací súd nepovažoval znalecký posudok vypracovaný pre účely konania na súde prvého stupňa za správny, mal sám zistiť, konkrétne aké práce žalobkyňa v materskej škole vykonávala a do akej platovej triedy vykonávanie týchto prác patrilo. Dovolateľka zotrvala na tvrdení, že žalobkyni nikdy nebola udelená výnimka zo vzdelania. Jej udelenie ani nebolo potrebné, lebo žalobkyňa nevykonávala práce, na ktoré by výnimka bola potrebná. M. nie je zaradená do kategórie špeciálnych materských škôl; žiadna odborná diagnostická alebo metodická činnosť sa v nej nevykonáva. Vysokoškolské vzdelanie učiteľa alebo riaditeľa sa v tejto materskej škole nevyžaduje, a preto sa v nej žiadne výnimky neudeľujú. V dodatku k dovolaniu žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa vo všetkých podaniach iba tvrdila, že jej patrí plat v 9. platovej triede, svoje tvrdenie ale ničím nepreukázala a žiadnym spôsobom nekonkretizovala, akú činnosť vykonávala v rozhodnom období. Z uvedených dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa navrhla dovolanie zamietnuť, pretože napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací v zmysle § 10a ods. 1 O.s.p. (postupujúc podľa prechodného ustanovenie § 372p ods. 1 O.s.p. k úpravám účinným od 15. októbra 2008 a vykonaným zákonom č. 384/2008 Z.z.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorá je zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že tento rozsudok treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalovaná v dovolaní uplatnila len dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Dovolací súd bol ale napriek tomu povinný (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať, či dovolaním napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p písm. a/ až g/ O.s.p.; v dovolacom konaní ale nevyšla najavo žiadna takáto procesná vada. Rovnako bol dovolací súd povinný skúmať, či v dovolacom konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania, dôsledkom ktorej je nesprávne rozhodnutie vo veci.

V prejednávanej veci sa na súde prvého stupňa uskutočnili tri pojednávania. Prvostupňový súd nariadil znalecké dokazovanie bez náležitého zistenia skutkového stavu, čo vyplýva aj so spôsobu uloženia úlohy znalcom v uznesení z 15. novembra 2005 č.k. 6 C 84/2004-56, ktorým mu nariadil „na základe obsahu súdneho spisu vyžiadaním originálnych listinných dôkazov od účastníkov konania zistiť vo forme znaleckého posudku, či rozsah žalobkyňou skutočne vykonávaných prác v období od 1. augusta 2003 do 31. mája 2004 ju oprávňoval, aby bola zaradená do 9. platovej triedy“. V danom prípade už odvolací súd správne poukázal na to, že dokazovanie vykonáva súd (§ 122 O.s.p.) a že súd prvého stupňa v prejednávanej veci neprípustne uložil znalcom, aby on zistil skutkový stav, dokonca aby podal právne posúdenie veci. Prvostupňový súd nevykonal dokazovanie znaleckým posudkom a súdneho znalca, napriek námietkam žalobkyne, nevy počul. V odôvodnení svojho rozhodnutia síce uviedol, že vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou (platovými dekrétmi, vyjadreniami Ministerstva práce a sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky k výkladom právnych predpisov, vyjadreniami a výkladmi Ministerstva školstva Slovenskej republiky v obdobných veciach týkajúcich sa platového zaradovania učiteliek základných a materských škôl), zo zápisníc z pojednávania pred súdom prvého stupňa, ktoré sú založené v spise, ale vykonanie takéhoto dokazovania nevyplýva. Dovolací súd poznamenáva, že dokazovanie predloženými listinami bolo potrebné vykonať tak, že predseda senátu alebo

samosudca mal na pojednávaní listinu alebo jej časť prečítať alebo oboznámiť jej obsah (viď § 129 ods. 1 O.s.p). Obsah zápisníc z pojednávaní však nesvedčí o tom, že by dokazovanie uvedenými listinami bolo vykonané spôsobom určeným v tomto ustanovení.

Odvolačný súd teda vo svojom rozsudku dôvodne vytkol súdu prvého stupňa procesné vady, ku ktorým došlo v rámci dokazovania. Sám sa však pri tom dopustil inej procesnej nesprávnosti. Zo zápisnice z pojednávania na odvolacom súde zo 14. februára 2007 (č.l. 124 spisu), na ktorom došlo aj k vyhláseniu zmeňujúceho rozsudku, vyplýva, že na tomto pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením platových dekrétov žalobkyne z 31. augusta 2001 a 31. marca 2002, listu Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 9. decembra 2002, odpovedí Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 11. júna 2003, stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 28. februára 2003, článku z časopisu Škola č. 5/2000, fotokópie Metodického pokynu č. 865/2002-12, stanoviska Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 25. októbra 2004, stanoviska Okresného úradu v Rožňave z 9. decembra 2002, listu Magistrátu mesta Košíc zo 17. februára 2006, odpovede Ministerstva školstva Slovenskej republiky zo 7. júna 2005 a tiež znaleckého posudku. Odvolací súd si ale v súvislosti s tým neuvedomil, že ak nie sú skutkové zistenia súdu prvého stupňa podložené správnym procesným postupom (t.j. ak sám znalecký posudok vyhodnotil vzhľadom na jeho vady ako nepoužiteľný dôkazný prostriedok), nemá oboznamovanie týchto listín podstatný význam, lebo sa ním nevytvára dostatočný skutkový podklad pre vyriešenie otázky rozhodujúcej – aké konkrétne práce žalobkyňa u žalovanej skutočne v rozhodujúcom čase vykonávala. Z obsahu zápisnice z pojednávania pred odvolacím súdom na jedinom pojednávaní 14. februára 2007 vyplýva, že odvolací súd dokazovanie na obstaranie skutkových zistení v uvedenom zmysle nevykonal. Navyše, za daného stavu ani žiadne zopakovanie alebo doplnenie dokazovania na zistenie skutkového stavu nemohol vykonať, lebo v konaní pred súdom prvého stupňa žiadne dokazovanie (procesne prípustným spôsobom) vykonané nebolo.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd (rovnako ako pred ním aj súd prvého stupňa) nemal pre svoje právne závery dostatočné skutkové podklady. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je v dôsledku toho predmetné súdne konanie zaťažené procesnou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Na túto vadu konania musel dovolací súd prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.); so zreteľom na ňu nemal

inú možnosť než dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (a tiež ním zmenený rozsudok súdu prvého stupňa) zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. apríla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková